

SLOVENSKI NAROD.

Štampa vsak dan zvečer, šestkrat tedensko in prazniki, ter velja po pošti prejetan za avstro-ugarske države za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s pošiljanjem za dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K. Kdor hodi na pošto, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 50 h. — Za tute dežele toliko več, kakor znaša poština. — Na naročbo brez tedenskih upošiljav in naročnine se ne smira. — Za vsa leta plačuje se od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se osamlilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se število frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je v Vojkove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa v Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Štiristo kron ali pa dva moža in krošnjarstvo.

Iz Ribnice, 6. dec.

Ribniški občinski zastop je v seji dne 10. oktobra soglasno sprejel sledečo peticijo: »V nadi in z iskreno željo, da se v visokem deželni zboru prične resno in stvarno delovati, si usoja občinski zastop najnujno prositi, da deželni zbor posreduje pri c. kr. vladi, da se določne zakonite določbe glede obrtnega davka na krošnjarstvo čim prej sprejme tako, da bodo smeje občinske doklade nalagati in pobirati samo tiste občine, v katerih imajo krošnjarji svoje redno bivališče«.

»Slovenec« je izpočetka k temu kazal prijazen obraz ter je dne 17. oktobra pisal, da je to popolnoma pametna resolucija. Ko so se pa še druge občine oglašale proti klerikalni obstrukciji v deželni zboru in ker so tudi ribniški krošnjarji čedalje bolj tožili o nerazmerno visokem obdačenju, je klerikalnim voditeljem prihajal strah, da se jim izneveri zaupno in vdano ljudstvo. »Slovenec« je premenil svojo sodbo in ker ni bilo stvarnih razlogov, je prišel napadati moža, ki še danes nečje trobiti v klerikalni rog, ter iskal grešnike, na katere bi zvalil vso krivdo za previsoko krošnjarsko pridobnino in doklade nanjo. Kakor navadno, sta morala tudi tukaj pomagati laž in obrekovanje. Mali, poblehni, a kratkočasni Traven, dr. Šusteršič in Jaklič, so jeli, poslednja dva na svojih shodih, udrihati posebno po sodnem svetniku Višnikarju, kakor da bi on odmerjal davek in doklade krošnjarjem.

»Slovenec« izvaja v št. 249, da je deželni odbor kranjski provzročil deželne in druge naklade na obrtni list krošnjarjev, da je ta čin deželnega odbora krivičen, ker je bil obrtni list krošnjarjev iz privilegovanih krajev prost vseh naklad. Višnikar in njegovi somišljeniki so hoteli vso krivdo zvaliti na katoliško narodno stranko. Višnikar je zadnje leto, ko je bil poslanec, ponovil državnozborni govor pokojnega poslanca Kluna v deželni zboru v prilog krošnjarjem. G. kaplan Istinič! To je gola in že večkrat ovržena laž. G. Višnikar ni nikoli slišal ali bral kakega govora g. Kluna v državnem zboru o krošnjarstvu ter ga tudi ponavljati ni mogel, ker ga poslanec Klun sploh ni govoril, iz čepa ga mu menda pa tudi ni ukradel. »Slovenec« dopisnik naj neha že enkrat pregrevati to laž, sicer ga moramo smatrati za navadnega lažnika. Neresnično je tudi, da je Višnikar hotel krivdo zaradi krošnjarstva zvaliti na klerikalno stranko. Pač pa skuša ta stranka zvaliti vso krivdo na deželni odbor, čigar glavne odlične pristaja katoliške stranke, pl. Detela, in njegov namestnik gosp. poslanec Povše, bivši predsednik bivše konservativne stranke.

V šte. 276. »Slovenec« zahteva April Resnicoljub od dr. Schifferja in Višnikarja, da plačata 400 kron, katere sta baje pri občinski seji dne 10. oktobra nepremišljeno obljubila za ribniške reveže, ako kdo dokaže,

da je deželni zbor v kaki zvezi z dokladi (katerimi?) na krošnjarstvo.

Priznati se mora, da jo je dopisnik precej spretno zavalil. Tako tudi grossmeister Šusteršič na nedeljskem shodu. Kdor površno bere dotična poročila in ni dobro poučen o stvari, si lahko misli, da sta imenovana gospoda »noter padla«. Za take zvijače ni treba posebne učenosti, pač pa nekoliko lemenata. Odbornik Višnikar ni trdil, da so nove naklade na krošnjarstvo zakrivilo katoliški narodni poslanci, ampak le rekel, da bremen niso odpravili, oziroma preprečili in da se jim je prezigodaj pela slava. Krošnjarski zakon še danes ni potrjen. Tudi sicer se je razprava vršila bistveno drugače, kakor poroča »Slovenec«. Ker dopisnik še ni dobro poučen o stvari ter meša vse krošnjarje in doklade skupaj, je treba nekoliko pojasniti. Treba je ločiti krošnjarje in razne doklade.

Krošnjarji so dvojne vrste, in sicer pravi krošnjarji, kateri izvršujejo krošnjarsko trgovino in morajo imeti krošnjarski list (Hausierpass) in potovalni krošnjarji, kateri izvršujejo svojo obrt hodé od kraja do kraja (popotni obrt) ter dobivajo takozvane »licence« (dopustila).

Res je, da so bili vsled naredb finančnega ministrstva z dne 7. aprila 1856 št. 8987 krošnjarji oproščeni deželnih, okrajnih in občinskih doklad, a že v naredbi ministrstva notranjih zadev z dne 12. decembra 1877 št. 16512 je izrečeno, da vživajo te ugodnosti samo pravi krošnjarji (die eigentlichen Hausierer), ne pa tudi »licencarji« ali potovalni obrtniki. Poslednji so tudi do letos plačevali deželne, občinske in druge doklade, kakor drugi obrtniki. Davek in doklade se odmerijo in plačujejo na sedežu okrajnih glavarstev, vendar se občinske doklade zaračunajo za tiste občine, kjer ima krošnjar svoje bivališče. Plačujejo tedaj samo tiste občinske doklade, katere sklone domača občina. To je gotovo v redu. Krošnjarji ribniškega okraja so plačali leta 1901. obrtnega davka 1438 K, deželnih, okrajnih in sanitetnih doklad 1281 K 44 vin, trgovskih 20 K 10 vin, in občinskih 436 K 8 vin, skupaj 1762 K 40 vin, — leta 1902. pa davka 1558 K in vseh doklad 1798 K 47 vin.

»Slovenec« pravi v članku: »Številke govore«, da je leta 1900. znala deželna doklada na krošnjarski davek, »katero so prijazno odmerili (kdo?)« 20546 K 68 h. Naši krošnjarji so tedaj tudi do letos plačevali deželne in občinske doklade. Z naredbo finanč. min. z dne 4. julija 1902 št. 33.000 so se odvzele prejšnje ugodnosti samo pravim krošnjarjem ali krošnjarskim trgovcem, katerih je pa letos v ribniškem okraju samo okoli 30, v velikolaškem okraju pa celo samo 7, večinoma so »licencarji«, kateri so tudi do sedaj plačevali vse doklade. Nasprotno pa dobivajo kočevski samo krošnjarske liste. Kočevski krošnjarji so tedaj po novi, po finančnem ministrstvu uvedeni praksi najbolj prizadeti ter plačujejo deželne doklade 40%, okrajne 25%, občinske 64%, (za kočevsko mesto) in sanitetne 5%, vsega

skupaj 134%. Vsakdo mora priznati, da so te doklade za prizadete krošnjarje zelo občutne, povisajo se pa še v razmerju, v katerem davčno oblastvo ali davčni nadzornik zviša krošnjarjem državni davek. Ako je tedaj n. pr. kdo prej plačeval pridobnino 10 K, letos pa se mu je odmerila na 20 K, mora brez krivde deželnega odbora in občinskih zastopov plačevati letos dvakrat tolike doklade, ako se tudi odstotki teh doklad niso zvišali. Klerikalni obstrukcionisti so nalašč izgrešili pravo adresso. Zajec tiči pri davčnih oblastvih, v finančnem ministrstvu, tja streljajte in ne na deželni odbor, kateremu ste zvezali roke. Ker deželni zbor ni sklenil proračuna za leto 1903., se enako, kakor v prejšnjih letih, z Najvišjim dovoljenjem pobira tudi letos 40% deželna doklada na vse direktne davke, izvzemši osebni dohodninski davek. Odbor mestne občine kočevske je sklenil za leto 1903. pobirati 64% doklado na vse, v krajni občini Kočevje za l. 1903. predpisane direktne davke, izvzemši osebno dohodnino in plačarino. V nobenem teh sklepov ni govora o krošnjarski pridobnini.

Ministrsko naredbo z dne 7. aprila 1856, št. 8987, s katero so se podelile krošnjarjem ugodnosti, je ministrstvo zopet razveljavilo z naredbo z dne 4. maja 1902 št. 33.100 ter vkrenilo, da se tudi od pravih krošnjarjev, kateri so bili prej oproščeni doklade, od leta 1903. prišeni pobirajo vse doklade in sicer občinske doklade na korist tistih občin, kjer imajo davčna oblastva svoj sedež. Na Dolenjskem so to mestne občine Kočevje, Črnomelj, Novo mesto in Krško. Ministrstvo je bilo dalo, ministrstvo je zopet vzelo, ker očitno ni naklonjeno krošnjarstvu.

Finančno ravnateljstvo je z dopisom dne 14. septembra 1902, tedaj več nego dva meseca pozneje vprašalo deželni odbor, kako stališče zavzema glede pobiranja deželnih doklad od krošnjarske pridobnine.

Ako bi ugovarjal tem dokladam, bi se moralo to izraziti že pri deželnozbornih skupajh (müsste dieser Standpunkt schon in der Fassung der Landtagsbeschlüsse zum Ausdrucke gelangen) Deželni odbor je sklenil v seji 17. septembra 1902, da ne ugovarja deželnim dokladam, ker se ni smatral k temu upravičenim, dokler deželni zbor morda ne oprosti krošnjarskega davka deželne doklade. Sklep se je storil brez ugovora ter sta morala zanj glasovati tudi gosp. deželni glavar in posl. Povše.

Zaradi spornih občinskih doklad deželni odbor ni bil vprašan ter je zvedel o tem šele letos, ko se je več občin kočevskega okraja pritožilo proti temu, »da doklada na krošnjarsko pridobnino pride samo kočevskemu mestu na korist.« Po teh pritožbah je bil deželni odbor opozorjen na novo prakso glede občinskih doklad ter je takoj vprašal z dopisom na finančno ravnateljstvo, ako se dotične doklade res pobirajo samo za občine na sedežu davčnega

oblastva (okrajnih glavarstev) in iz katerih norm se izvaja postavnost takega postopanja? Finančno ravnateljstvo se je sklicevalo na ukaz finančnega ministra z dne 4. julija 1902. Deželni odbor se je na to odločno potegnil za občine zunaj mesta ter obširno razložil krivičnost in nezakonitost sedanjega postopanja, a finančno ravnateljstvo mu je odgovorilo, da se njegov ukaz glede predpisavanja in pobiranja zdravstvenih in občinskih doklad h krošnjarskemu davku opira na striktno naročilo finančnega ministrstva, da torej ne more ničesar vkreniti.

Finančno ministrstvo je šele čez 7 let potem, ko se sklenil zakon z dne 25. oktobra 1896., prišlo do sedanjega prepričanja in do tolmačenja tega zakona, katero se da težko utemeljiti. Na tej novi praksi je deželni odbor ravno tako nedolžen, kakor gg. Povše in Višnikar, katera sta baje glasovala za zakon iz leta 1896., ker v tem zakonu ni govora o načinu prepisavanja in pobiranja spornih občinskih doklad.

Finančno ministrstvo se sklicuje na št. 61. odst. 6. izvrš. predpisa k zakonu o neposrednih davkih, kateri predpis je samo izdalo, a tudi iz tega predpisa se da zakonitost novega postopanja težko izvajati. Čl. 61. odst. 6. se glasi: »Davek je predpisati v občini, kjer ima davčno oblastvo prve stopnje sedež; ves znesek letne dolžnosti je zapisati v dohodke za predpis tekočega leta. Glede doklad se v dosedanjih določilih nič ne izpreminja.« Predbacivanje, da je dež. odbor kriv ali provzročil nove doklade, je tedaj s trte zvito.

Zoper enako postopanje glede vseh krošnjarjev se pa načelno da težko kaj ugovarjati. Ako mora in je moral tudi dosedaj n. pr. ribniški rešetar plačevati vse doklade, zakaj bi bil oproščen židovski krošnjar? Pri navedeni občinski seji v Ribnici tudi ni nihče zahteval, da naj se krošnjarji sploh oprosté doklad, ter se je povdarjalo, da lahko tiste občine, katere hočejo posebno podpirati svoje krošnjarje ter lahko izhajajo brez doklad na krošnjarski davek, to sklonejo v svojih letnih proračunih. Tudi drugi mali obrtniki plačujejo občinske doklade.

Resolucija ribniškega obč. zastopa je naperjena samo proti krivici, da plačujejo sedaj vnanji krošnjarji obč. doklade za občine na mestu okr. glavarstev. Predlagatelj resolucije se je izrecno skliceval na naredbo fin. ministrstva 4. julija 1902 ter jo je doslovno prečitil. Nato se je oglašil obč. odbornik Fr. L., rekoč, da so to (kočevske doklade) sklenili liberalni poslanci, oziroma deželni odbor zoper naše krošnjarje (iz maščevanja?), da mu je to dobro znano, in da ga ne bode nihče prepričal o nasprotnem. Na to mu je odgovoril odbornik dr. Schiffer: »Prinesite mi dotični sklep dež. odbora in jaz plačam 200 kron za ribniške uboge.« Ker je Fr. L. še ugovarjal, je nato tudi odbornik Višnikar pristavil, da tudi on plača 200 kron, ako L. dokaže resničnost svoje trditve. Že iz vsebine resolucije, ki se je sprejela soglano, je razvidno, da so se te be-

sede ozirale samo na kočevske doklade. Da je poročevalcu znano, kaj so deželne in kaj občinske doklade, to bode morda priznal celo »Slovenec« dopisnik, kadar mu ni ravno treba v »Slovenca« pisati in ljudstva farbat.

Navedeni podatki se bodo gosp. Istiniču zdeli dolgočasni in suhoparni, a istiniti so pa le in z ozirom na njegove napade tudi potrebni. Naj bode prepričan, da sta imenovana dva odbornika dovelj moža, da bi držala besedo, ako bi bila tudi nehoté zaradi nezadostne informacije kaj napačnega trdila, kar se v tem slučaju ni zgodilo. Klerikalnih laži in zvijač pa ne moreta honorirati. Pripravljeni bi bila tudi kaj žrtvovati za to, ako bi voditelji Šusteršičeve stranke nehali slepiti ljudstvo z lažmi in zvijačami. Pri Šusteršiču samem ne moremo pričakovati, da bi zatajil svojo naravo, ker bi bil potem godec brez godal.

Mobilizacija na Balkanu.

Različno se ugiba, kako da se je Turčija naenkrat udala reformnim zahtevam Avstrije in Rusije, dasi je še nedavno odločno izjavila, da ne more sprejeti posebno prvih dveh paragrafov reform. Splošno se ta prevrat razlaga s tem, da sta Avstrija in Rusija pripravljene na mobilizacijo proti Turški. Posebno se o Avstriji trdi, da že pravzaprav mobilizuje v Bosni ter pomiče svoje čete proti Novemu Bazarju, dočim ima Rusija baje že pripravljene svoje vojne ladje, da odplove ž njimi proti Bosporu. — Vesti so sicer najbrže pretirane, ker dandanes nikakor ni mogoče mobilizovati tako na tihem, vendar prihajajo tudi iz Bosne same vesti, ki potrjujejo, da se pripravlja nekaj neobičajnega. Seveda je tudi mogoče, da so vse to le strahovi za Turško. Posebno značilno je, s kako naglico se gradi železnica od Sarajeva do vzhodnje meje. Dela se podnevi in ponoči in ne šteti se ne z denarjem ne z delom, da se ta važna proga čimprej dogotovi. Tudi vojaške konje asentirajo z veliko naglico za vsakojake potrebe. Še bolj ko vse drugo pa kaže na nenavadne dogodke to, da je avstrijska vlada začela obetati za Bosno in Hercegovino nov političen kurz. Deluje na vseh koncih in krajih na to, da se približa narodu ter si ga pridobi zase. Javno obeta, da bo zadovoljila zahtevam pravoslavni Srbov in mohamedanov v cerkveno-šolskem in verskem oziru. To je stara praksa avstrijske vlade, da obeta ljudstvom vse, kadar ga potrebuje. Obetajo se baje tudi neke upravne reforme. Govori se tudi, da se bo imenoval poseben civilni guverner za Bosno in Hercegovino kot skupni minister popolnoma neodvisno od skupnega, finančnega ministra in vojaškega guvernerja. Za to mesto se imenuje Kučera, pa tudi grof Khuen-Hedervary. Končno se govori tudi o decentralizaciji uprave in ustanovitvi županijskih skupščin. Pri avstrijskih narodih avstrijska vlada že davno nima več veljave z obljubami, znabiti bo središnja pri prebivalstvu Bosne in Hercegovine.

Poslanica predsednika Roosevelta.

Kar so pri nas prestolni govori in vladne izjave, to je v Ameriki poslanica predsednika kongresu.

Ravnokar je izročil Roosevelt kongresu tako poslanico, v kateri razpravlja vse aktualne državne zadeve. Posebno važno je vprašanje o ustanovitvi nekakega ministrstva za trgovinske in delavske zadeve in temu ministrstvu podrejenega oddelka za trupe. Nova uprava bo imela med drugim namen, za brati neljubim naseljencem vstop na ameriška tla, urediti razmerje med kapitalom in delom, držati na uzi skrupulozne delodajalce in delojemalce itd. Glede trustov in delavskih zvez pravi spomenica, da vlada priznava njihovo blagodejno delovanje. Govorec o naseljevanju priganja Roosevelt, naj se bi našla sredstva, da se nezaželjeni elementi popolnoma izključijo, a dobrodošli naseljenci naj bi se primerno razdelili po celi državi. Vsled naturalizacije evropskih hudodelnikov se nesramno množe ponarejanja in poneverjanja v Ameriki.

Državni dohodki so znašali lani 560 396 674 dol., izdatki pa 506 099 007 dolarjev; potemtakem iznaša prebitok 54 297 667 dolarjev. Ker pa letos ni računati na prebitok, priporoča spomenica varčnost v vseh finančnih upravah.

Politične vesti.

— Sprememba državno-zborskega pravilnika. Razun soc. demokratov bodo proti spremembi pravilnika tudi Vsenemci. Poslanec Schalk je na shodu v Liberich ostro protestoval proti taki spremembi, ki je baje naperjena le proti nemški obstrukciji ter pomaga zopet ustanoviti slovansko klerikalno večino.

— Sprejem delegacij. Cesar bo sprejel delegacije dne 16. t. m. in sicer ogrsko ob 12., avstrijsko pa 1. popoldne. Delegacije nagovori cesar s prestola.

— Važna odredba vojnega ministrstva. Z ozirom na to, da se pri polkih, ki se dopolnjujejo iz dežel ogrske kroge, s koncem t. m. odpuste tretjeletniki, dočim novinci niti potrjeni še niso, ukrenilo je vojno ministristvo vse potrebno, da izpolnijo primanjkljaj drugi vojaki. Posebno se boji vojna uprava, da bi ostali oslavljeni polki v južni Dalmaciji in v Bosni ter Hercegovini. Zato se morajo tja doli takoj poslati drugo-, oziroma tudi prvoletniki od dotičnih čet, ki so nastanjene v notranjih delih dežele. To velja za pehoto, pa tudi za konjenišvo in topništvo. Da pa tudi polki, ki pošljejo svoje izvežbane vojaštvo na meje v popolnitev, ostanejo v popolni moči, pokliče se dne 4. januarja 1904 k 28dnevni orožni vaji rezervni moštvo, pred vsem nadomestni rezervisti.

— Hrvaška regnikolarna deputacija se je sklicala na dan 11. t. m. v Budimpešto.

— Politični položaj na Ogrskem. Rekrutna predloga se dožene najbrže še ta teden. Tudi indemiteta se votira brez zaprek. Zasedanje državnega zbora se prihodnji ponedeljek zaključí. Novo zasedanje se otvori 7. januarja. Ako pa ne reši imenovanja dveh predlog, prekinilo se bo zasedanje le za tistih par dni, ko bodo zborovale delegacija, potem pa se zasedanje nadaljuje.

Tudi katoliška ljudska stranka je sklenila opustiti obstrukcijo. Potemtakem je za obstrukcijo le še Ugronova frakcija.

— Kriza v srbskem ministristvu. Ministrski svet je odklonil prihranitev v proračunu, kakor jih je predlagal finančni minister Radovanović. Vsled tega je podal Radovanović demisijo; z druge strani pa se poroča, da je demisijo zopet odtegnil.

— Nesloga v srbski armadi? Nemški listi vedo pripovedovati o razporu v srbski armadi. Med privrženci Obrenovičeve dinastije se je baje ustanovila tajna zveza, ki je prisegla morilec kraljeve dvojice krvno osvetlo.

— Italijanski kralj za Madonce. Italijanski kralj je izročil

ministru zunanjih zadev, Tittoniju, 10.000 frankov, naj jih italijanski diplomatični agent razdeli med macedonske begune.

— Italija v Somaliji. Italijanski poročnik Graban je napadel s svojim oddelkom trdnjavo Durbo, ker ni hotel poveljnik razobesiti italijanske zastave. Iz trdnjave so odgovorili s streli ter je poročnika ubila bomba. Z afero se bavi italijanska zbornica.

— Atentat? Mladi španski kralj Alfonz je bil pretečeno soboto na lovu v Casacampu. V njegovi bližini je ustrelil lovski paznik nekega pastirja ter povedal kralju, da je ustreljeni bil sovražen kraljevi rodbini ter ga je ustrelil v trenutku, ko je nameril puško na nekega člana vladarske hiše. In kralj mu je verjel ter se prestrašen odpeljal v Madrid.

— Kitajska se oborožuje. Z orožarno v Steyru se vrše pogajanja zaradi prodaje velike množine orožja in patron Kitajski.

Dunajsko slovansko dijaštvo za slovanska vseučilišča.

(Konec.)

Posl. dr. Šileny v krasnem govoru dokaže, da smo si Slovani v Avstriji vse priborili korak za korakom z bojem, vstrajen boj nam bo prinesel tudi vseučilišča.

Imenom Rusinov poroča akademik Mazaru; ostro napada poljsko šlahto ter rektorja lvovske univerze P. Fijaleka in predlaga resolucijo za malorusko vseučilišče.

Hrvat med. Mimica izjavi, da govori v imenu Srbov in Hrvatov kakor enega naroda (Gromoviti živio!). Vladni taktiki, ki hoče operirati z razdvajanjem Slovanov, stavimo nasproti nerazrušno slogo.

K odločnemu govoru češkega akademika Kepe in posl. Sehnala so bile soglasno sprejete vse resolucije: od gosp. Lengsfelda predložena resolucija za češko univerzo v Brnu, druga za slovansko v Ljubljani, tretja za rusinsko v Lvovu, dalje protest proti preložitvi italijanskih kurzov na slovanska tla, slednjič za recipročito izpitov na zagrebški univerzi.

Resolucija za slovansko univerzo se glasi:

1. Slovansko dijaštvo dunajsko, zbrano na shodu v »Ressource« dne 3. grudnia 1903 pozivlja vis. c. k. vlado, da nemudoma ukrene vse potrebno za ustanovitev slovanske univerze v Ljubljani. Pri tem jo opozarja na spomenico, v kateri je l. 1901 utemeljilo nujno potrebo po slovanski univerzi v Ljubljani: ustanovitev iste je neobhodno potrebna za kulturni in materijalni procvit jugoslovanskih narodov, znanost pridobi z njo novo središče, država pa zares sposobne uradnike.

2. Slovansko dijaštvo dunajsko močno občuti nedostatke, ki so na stali na avstrijskih univerzah, najbolj pa na dunajski, sedaj ko prehaja pouk iz dogmatsko-praktičnega v teoretsko-akademskoga, ki se naj goji v institutih. Izmed nedostatkov, ovirajočih možnost modernega teoretsko-akademskoga pouka, je največji prenapolnenje naše univerze, ki je v mnogih institutih naravnost neznosna. Razbremenitev v korist novih provincijalnih univerz se nam vidi nujno potrebna, da se bodo številnejši mogli navajati k samostojnemu znanstvenemu raziskovanju, in da nastane med zavodi blagotono tekmovalnost v znanosti, kar bo storila visoka vlada tem lažje, ker ne vstrže s tem le dijaštvo, ki bo i potem obiskovalo dunajsko univerzo, marveč vendar enkrat ustreže živemu klicu po enakopravnosti slovanskih narodov.

3. Slovansko dijaštvo protestuje proti temu, da bi se preložila italijanska predavanja v Inomostu na slovanski teritoriji, v Trst ali Gorico.

4. Slovansko dijaštvo ne smatra dunajske univerze za specifično nemško, ampak za avstrijsko-državno univerzo, kjer nismo le »gosti«, ampak enakoveljavni sogospodarji.

Neki češki akademik nato razvija idejo, da bi naj se Slovani in Italijani zedinili in skupno delali za svoje vseučiliščne težnje. Nasproti temu se je konstatovalo, da si naše in italijanske težnje niso paralelne, da so v mnogem nam nasprotni. Navedlo se je tudi kot primer zadnje demonstracije pred parlamentom, kjer ni bilo nič Italijanov, pa so jo kar za svojo proglasili. Že v slovanskem vseučiliškem odboru, tako tudi tu je bil vsak korak o kaki zvezi z Lahi a limine odklonjen.

Izmed došlih brzojavov se je s posebnim navdušenjem sprejel po-

zdrav graškega »Triglava«. Nato je predsednik zaključil shod.

Petrova skala.

V. K. Iz Rima, 30. nov.

X.

(Op. ured.: Iz ozirov na najnovejšo konfiskacijsko prakso smo bili primorani črtati konec zgodovinskega pojasnila o grobnem prtu (S. Sudario), ki ga hranijo in kažejo v Turinu.)

V Rimu se mudi sedaj tudi gospa Zola, udova velikega romanopisca. Klerikalni listi so porabili to priliko, da pljujejo na grob pokojnega Emila Zola in sramote njegov spomin. Pri tem čednem poslu se seveda bavijo tudi Zolovimi romani. Imenujejo jih pornografska dela in nagovarjajo starše in otroke, naj skrbje, da bodo njih sinovi in njih hčere čitali samo spise tacihi pisateljev, ki so pravega katoliškega mišljenja.

Izvrstna misel je to! Priporočamo zato vsem pisateljem katoliške literature roman, ki ga je spisal nezmotljiv rimskokatoliški papež, torej mož, ki je bil gotovo pravega katoliškega mišljenja. Ta papež je Pij II. Vladal je od l. 1458 do 1464. Kdor se hoče pobližje s tem papežem seznaniti, naj se informira pri zgodovinarjih. Ti pripovedujejo, da je Pij II. nagovarjal turškega sultana Mohameda II. naj se pokatoličani, da postane najmočnejši vladar na svetu. Pokatoličanje, je papež dejal, ni nič posebnega. »Prav malo je zato treba. Par kapljic vode«. Kakor se vidi, je bil ta papež mnenja, da je vera samo zunanost brez vsega etičkega pomena. Ko se je Pij II. še imenoval Aeneas Sylvius je tudi prav podučne stvari pisal o katoliški bisagi. (Op. ured.: Iz ozirov na konfiskacijsko prakso smo črtali tudi to, kar je papež Pij II. sam pisal o vlogi, ki jo igra denar v katoliški cerkvi, dasi so njegovi spisi vsakomur pristopni.)

Ta papež je spisal tudi roman »Storia di due amanti« (Povest dveh zaljubljenecv.) V tem romanu pripoveduje o zakonskem možu, katerega je njegova žena varala. Ta roman je tako svinjarski, da bolj ne more biti. Ko so rimski klerikali začeli napadati Zolo, je izšel ta papežev roman v založbi C. Perina v Rimu in ker se je prodajal po 20 centezimov, se ga je prodalo nad 100.000 izvodov. To je klerikalcem tako korenito usta zamašilo, da se ne upajo več le imenovati Zolo, kaj še, ga napadati. Neki poredni knjigovez je pa papeža Pija II. roman vezal tako, kakor so vezani molitveniki in je to naznanil po listih, češ, da je v tej vezbi roman posebno primeren za prečastito duhovščino.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9 decembra.

— **Konfiskacija.** Ponedeljska številka našega lista je bila zaplenjena zaradi odstavka v članku »Petrova skala«. V dotičnem odstavku so bila navedena neka dejstva tičočna se nekimi relikvij. Navedene so bile že tisočkrat v najraznovrstnejših listih tiskana in zgodovinsko dokazana fakta. In to je bilo konfiscirano! Ko se nam je dostavil odlok, še svojim očem nismo hoteli verjeti, da se sploh mora kaj takega konfiscirati. Ta konfiskacija živo osvetljuje preklavne razmere, v katerih živimo na Kranjkuem.

— **Sijajni shod v Ribnici.** Včeraj je bil v Ribnici javen shod narodno-napredne stranke. In kak shod! Vsi Šusteršičevi shodi, kar jih je bilo kdaj v Ribnici, so bili »od muh« v primeri s tem impozantnim shodom. To je bil pravi tabor, na kateri so možje prihitali od vseh strani, celo iz Loškega potoka. Shod se je vršil v Arkotovi restavraciji. Veliki Arkotov salon, ki meri 90 štiriinajških sežnjev, je bil natlačen poln, istotako prostorna predoba. Zbranih je bilo kakih 600 mož, med temi najmanj dve tretjini kmetov. In, kar je najbolj značilno, med temi kmetstimi možmi je bila vsaj polovica takih, ki so bili še pred letom srditi pristaši dr. Šusteršiča, katerim pa je brezvestno počenje klerikalcev odprlo oči. Ribnica ni še nikdar videla tako impozantnega shoda. Shodu je predsedoval dr. Šifrer. Govorila sta g. dr. Tavčar in značajni neustrašni župan g. Ivan Rus iz Loškega potoka. Zborovalci so jima navdušeno pritrdili. Po shodu je bil prijateljski sestanek, na katerem so govorili g. svetnik Višnikar,

g. župan Rus, g. Lovšin, g. dr. Tavčar in drugi. Zborovalci so svetniku Višnikarju priredili preserčne ovacije in mu dali s temi najlepše zadoščenje za vse napade in sramotjenja v »Slovenec«. Samo ob sebi se razume, da priobčimo jutri obširno poročilo o tem velepomembnem shodu. Zora puca — ljubi klerikalčki — bit će dana!

— **Za oškodovance po povodnjih.** Povodnji so zadnje dni v raznih krajih na Kranjskem napravile mnogo škode, tako da je prebivalstvo potrebno izdatne podpore. Z ozirom na to je klub naprednih jugoslovanskih poslancev nameraval vložiti v drž. zboru nujni predlog, naj vlada dovoli oškodovancem kar mogoče izdatno podporo. Toda dnevi zasedanja so šteti, dnevni red je pa z drugimi nujnimi predlogi tako zabarikadiran, da ni mogoče, da bi nujni predlog zastran te podpore prišel v doglednem času na razpravo. Vsled tega je poslanec dr. Ferjančič v imenu jugoslovanskega naprednega kluba direktno interveniral pri ministristvu in se zavzel za to, da dobe po povodnji oškodovani posestniki kar možno izdatne podpore.

— **Deželni poslanec dr. Janko Brejc** zastopnik kranjsko-škofjeloških kmetstkih občin v dež. zboru kranjskem, je odložil svoj mandat.

— **Okrožnica zagrebškega nadškofa dr. Posilovića na svoje duhovnike.** Nadškof dr. Jurij Posilović je izdal 22. p. m. na svoje duhovnike okrožnico, v kateri jim strogo prepoveduje, da bi zlorabljali prižnico v politične strankarske svrhe. V naslednjem podajamo važnejše odstavke iz te okrožnice. Dr. Posilović pravi: »Od visoko spoštovane in službene strani smo izvedeli, da so nekateri duhovniki v varaždinskem okraju zlorabljali prižnice in s tega svetega mesta pozivljali župljane na ljudske shode, na katerih bodo zahtevali »svoje pravice«. Teh shodov pa niso enostavno naznanjali, marveč so pri tej priliki kar na dolgo in široko razpravljali o političnih vprašanjih. Da je prižnica v cerkvi namenjena za oznanjevanje božje besede, to vedo dobro nasprotniki, a da politične stvari ne spadajo tjakaj, tega ne naglašajo samo nasprotniki, to bi morali vedeti in priznati tudi duhovniki sami. Kar se tiče ljudskih shodov, obstoje civilni zakoni, kateri odrejujejo, da jih civilna oblast ima dovoliti ali zabraniti, in pooblaščenec civilne oblasti ima paziti, da se na shodu ne predlaga in ne razpravlja ničesar, kar ni dovoljeno. Duhovniku je dano na prosto voljo, da se dovoljenega ljudskega shoda udeleži in na njem tudi govori; toda govori naj, kakor se spodobi naobraženemu, po svojem stanu odličnemu človeku; v cerkvi pa naj Kristusovim vernikom ne propoveduje o stvarih, katere ne spadajo v cerkev in na prižnico. Mnogim duhovnikom je znan nemški izraz »Kanzelparagraf«. Mi nimamo — hvala Bogu — tega paragrafa in nimamo zanj niti imena. Ali nekatere države, zlasti pa Avstrija (?) in Ogrska, imajo poseben državni zakon, ali vsaj posebno zakonsko določbo, katere duhovnikom pod kaznijo prepoveduje v cerkvi in na prižnici govoriti za politične strankarske svrhe. Ali morda želi kateri naših duhovnikov, da se tudi pri nas uvede takšen paragraf in veksacije, ki slede iz njega? Ako se duhovnik, določen za dušno pastirstvo, bolj zanima za politične ali vobče za posvetne zadeve, kakor za duhovne ali cerkvene, ne izpolnjuje svojih dolžnosti niti nasproti Bogu, niti nasproti svojem narodu... Zato zahtevamo strogo, da se duhovniki, zlasti dušni pastirji marljivo in dostojno pripravljajo z učenjem in molitvijo za propovedi in kateheze, prepovedujemo pa, da bi se v cerkvi in na prižnici razpravljalo o političnih stvareh.« Brez komentarja! Rado-

vedni smo, kaj bo k tej okrožnici rekel »Slovenec«!

— **Zadeva glede uravnave vipavskih voda** bila je letos v najboljšem tiru in gotovo je, da bi bila zadeva ugodno rešena, ako bi rešitev te za vipavske kmetovalce važne zadeve ne bila preprečila brezvestna klerikalna obstrukcija. Ako bodo Vipavci škodo trpeli nadalje radi poplavljanja vipavskih voda, imajo se temu največ zahvaliti dr. Šusteršiču in dr. Žitniku, katerih slednji jih tako slabo zastopa kot njihov zastopnik v državnem zboru.

— **Razpis za vlaganje prošnj za brezobrestna posojila vinogradnikom** se letos še ni objavil. Da se letos ta razpis ni objavil, krivi so klerikalni deželni poslanci, kateri s svojo brezvestno obstrukcijo preprečili, da letos in prihodnje leto sploh kmetovalci ne bodo dobili od dežele nikake podpore in torej tudi nikakih brezobrestnih posojil za pokritje stroškov po trtni uši uničenih vinogradov. Kranjski vinogradniki sedaj lahko izprevidite, kako škodo so vam povzročili klerikalni dež. poslanci s svojo brezvestno obstrukcijo. Klerikalni dež. poslanci so prava trtna uš naših vinogradov in največji sovražniki kmetijskih interesov.

— **Premiirani načrti za cesarjev spomenik.** Presojevalni odbor za cesarjev spomenik v Ljubljani je dovršil svoje delo. Kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, je jury nastopnim umetnikom priznala darila: Prvo darilo (800 K) gosp. Svitoslavu Peruzzi-ju, akad. kiparju na Dunaju; drugo darilo (600 K) gosp. Franu Berneker-ju, akad. kiparju na Dunaju; tretje darilo (400 K) gosp. Ivanu Meštroviću, akad. kiparju na Dunaju. — Pohvalno je presojevalni odbor omenil osnutkov z motto: »Moč«, »Viribus unitis« in »Ljubljana«. Vseh načrtov je došlo dvanaest. — O gosp. Peruzzi-ju, kateremu je bilo priznано I. darilo, smo poizvedeli, da je sin znanega, nedavno zamrlega barjanskega posestnika Martina Peruzzi-ja. Pred štirimi leti je absolvirал tukajšnjo c. k. umetno-obrtno strokovno šolo, kjer so mu bili učitelji v modeliranju in kiparstvu prof. A. Gangl, C. Mis in J. Springer. Svoje študije je nadaljeval na dunajski umetno-obrtni šoli, potem pa je prestopil na akademijo vpodabljaljočih umetnosti; sedaj biva na Dunaju! — Osnutki bodo v kratkem razstavljeni in takrat izpregovorimo kaj več o njih.

— **Zopet ena.** Pred dvema letoma sprožila se je misel za Središče in okolico ustanoviti »Gospodarsko zadrugo«. Pri ustanovnem shodu so Središčani stavili pogoj, da se konzum iz pravil izbriše — a ni obveljalo in ustanovila se je po navetu g. kaplana Kozela »kmetijska zadruga« za središko okolico s konzumom, katere se sedaj razpusti — ko so kmetje in tudi g. župnik tisočake zgubili. Središčani niso omenjeni za drugo pristopili, ampak ustanovili za trg Središče »Gospodarsko zadrugo« brez konzuma. Ta zadruga obsega sedaj mlekarstvo in bikorejsko zadrugo in dobro vspeva.

— **Novoga kolego** dobe velečastiti gospodje ustanovitelji konzumov v osebi Alojzija Jarca, kaplana v Slavini.

— **Srebrni križec za zasluge** je podelil cesar umirovljenemu c. k. cestarju v Razdrtem Josipu Komarju. Mož, rojen l. 1825, je že l. 1848. pričel svoje službovanje in je opravljal svojo službo 54 let, 11 mesecev in 26 dni. Te dni so odlikovancu izročili srebrni križec za zasluge in sicer v navzočnosti dveh okrajnih glavarjev, vseh treh cestnih mojstrov in vseh c. k. cestarjev od Logatca do Vipave.

— **Odlikovanje za 40letno službovanje.** Deželni predsednik je podelil gozdnemu čuvaju Ivanu Stoparju v Zgornji Postojni, kočijažu Andreju Stineju in gozdarju Tomažu Žnidaršiču v

graščini Šneperk častno medaljo za štiridesetletno zvesto službovanje.

— V Ljubljani prepovedano — v Trstu dovoljeno. V Ljubljani je vlada prepovedala predavanje gg. P. Orlovca in L. Stojančeva o Makedoniji. V Trstu pa je ravno to predavanje dovolila in se je vršilo na večeršnjem zborovanju pol. društva „Edinost“. To je gotovo jako zanimivo, da je v Ljubljani, v naši slovenski Ljubljani, nekaj nevarno, kar v Trstu ni nevarno. Radovedni smo, kako nam to pojasni dr. pl. Körber.

— Učiteljske vesti. Absolutni kandidat gosp. Rajmund Božič je imenovan za profesoričnega učitelja v Št. Vidu pri Ljubljani, za učiteljice pa so imenovane gđd.: Marija Gasperinova od Sv. Križa za Kostanjevico, P. Jakličeva za Mokronog in Franja Trtnikova za Sv. Križ.

— Repertoar slovenskega gledališča. Jutri, v četrtek se ponavlja znamenita Lotharjeva satirična komedija „Kralj Harlekin“, ki se je pri premijeri izborni predstavljala in dosegla viharjen uspeh. Satira kaže moralno in duševno propadlost izmišljenega dvora ter vladanje bivšega harlekina pod masko umorjenega kralja. Kralja harlekina igra g. rež. Lier. Komedija je najskrbnejše uprizorjena. Sodeluje v njej poleg vsega dramskega osebja vsa komparzerija. — Za prihodnja noviteta, Potokoli zemlje v 80 dneh, vrše se dan na dan velike skušnje in priprave.

— Slovensko gledališče. Večera popoldne so predstavljali in sicer že v četrto Govekarjeve „Legionarje“, zvečer pa so zopet peli „Onjegina“. Repriža „Onjegina“ je bila lepo zaokrožena in uzljajna in so tako solisti kakor tudi zbor želi obilo zaslužnega priznanja, ne le koncem dejanj nego tudi na odprti sceni. Posebno priznanje gre gospe Skalovi. Predstavo je počastil s svojim obiskom tudi nadvojvoda Josip Ferdinand.

— Jaroslav Kocian v Ljubljani. Koncert svetovnoslavne umetnice na gosli, gospoda Jaroslava Kociana, ne bo prihodnji petek, kakor se je poročalo, ker je še v Budapešti zadržan, ampak nekaj dni pozneje. Dan naznanimo pravočasno, kakor hitro ga zveemo. Da pride umetnik sigurno, je brez vsakega dvoma. „Glasbena Matica“ ima pisмено zagotovilo in pogodbo z njim. — Jaroslav Kocian je prvi čudež sveta. Star je še le 20 let (ne 23, kakor se je pomotoma poročalo), rojen na Češkem dne 22. februarja leta 1883. kot sin ljudskega učitelja. Kljub tej mladosti pa si je pridobil že svetovno slavo. Dopolane nam kritike o njegovih nastopih v Pragi, na Dunaju, v Londonu, v Parizu, po vseh večjih mestih ameriških, po francoski Rivieri itd. slave ga kot prvega sedaj živečega umetnika na gosli, ki prekaša celo največjega Kubelika. Kritiki glasno izražajo, da kaj tako popolnega sploh še niso slišali kakor je Kocianova igra. To ni samo „virtuoz“, ampak umetnik prav božji volji, kakršnega rade samo človeka. „Chicago Tribune“ n. pr. piše: „Kocian je v tehničnem pogledu enak Kubeliku a glas njegovih gosli je lepši, širši in močnejši.“ In „New-York World“ piše, da je „izražanje globokega čustva v najodličnejši in bistveni del Kocianove umetnosti.“ „Chicago Record-Herald“ pa ga imenuje „pesnika na violini.“ — Obeta se nam torej užitek. Ponosni smo lahko, da pride v naše krajane umetnik, ki ga drugod po velikih mestih kar obsipajo s častmi in darili. Prepričani pa smo tudi, da je Kocian slovensko srce arekovalo, spomniti se nas Slovencev, zato se pa odzovimo z mnogostevilnim obiskom koncerta veliki prijaznosti umetnikovi! Krasna slika umetnikova je izpostavljena v trgovini g. Schwentnerja. Sedeži se dobivajo v trgovini g. Ozarja po 4, 3 in 2 krole.

„Glasbena Matica.“

— Russki kružok. Radi preživetja gospoda župana Hribarja se prvi večer preloži na jutri (četrtek) na navadni uri.

— Iz Poljanske doline se nam poroča: Od nedelje na ponedeljek je bila naša Poljanska dolina od vodo v pravem pomenu besede, take povodnji že ni bilo od l. 1886. Toda je napravila na polju ogromno škodo, ki se še ne da preценiti, posebno usadi provzročeni po vodi, kar naplavljenje kamenja in drugoga, velikansko, kar bo ljudem napra-

vilo mnogo dela in izdatnih stroškov. Spodnji deli stanovanj so bili večinoma v vodi in ljudje so ponoči morali izganjati živino. Cesta med Poljanami in Škofjo Loko je rasnjana in vozni promet sa nekaj dni ustavljen.

— Iz Selške doline se nam piše: Vseled dvadnevne neprestane deževja so vode silno narasle ter provzročile mnogo škodo. Hudourniki so izstopili ter zasuli njive in travnike. V Selcih so se na štirih mestih naredili veliki usadi (Erdabbrutungen) ter provzročili mnogo škodo. Nekemu malemu posestniku se je nad hišo odrgala zemlja ter je usad podrl in zasul en del hiše, oziroma gospodarskega poslopja — zasulo je temu posestniku dve govedi in enega prašiča. V nekaterih hišah je vdrla voda v kleti in hleve. Na cesti proti Železnikom se je vdrl velik usad na cesto ter je vsled tega promet za nekaj časa zaprt. Ako dež kmalu ne poneha, se je bati večjih nesreč.

— Iz Podkrajja se nam piše: Glede na vedno, oziroma že večdnevno deževanje, se je tudi pri nas zgodila sledeča nesreča, oziroma škoda. Danes, 7. t. m. okoli 8. ure zjutraj so peljali tukajšnji vozniki več vozov lesa v Ajdovščino, naker sta četrta ure od Podkrajja pri Hudi peči opazila dva voznika veliko pokro državnih cest, kar je čez kakih 10 minut, ko sta šla mimo, provzročila veliko škodo, udrila se je namreč cesta za kakih 250 kvadratnih metrov, (tako da je skoraj promet bil ustavljen) ter je voda odnesla ta odtrgani del zemlje kakih 5—600 metrov v nizino. Nesreča se ni nobena zgodila, ker ravno tisti čas ni bilo žive duše na lico mesta. Seveda sta omenjena voznika obvestila o tej razpoki cestarja, naker je tudi prišel že v kaki pol uri na lice mesta cestni nadzornik Mozer, kateremu gre največja zahvala za njegov trud, ker je še isti dan vzel veliki burji in snegu, storil vse mogoče, tako da se je že popoldne zamoglo brez skrbi in strahu voziti in da se ni še naprej cesta poškodovala.

— Odkritje spominskih plošč v Krškem. V Krškem so dne 1. decembra odkrili spominske plošči na meščanski šoli pomeniti šolski dobrotnici gospe Josipini Hotschevarjevi in njenemu pokojnemu soprogu. Spominski plošči je dal napraviti okrajni šolski svet krški. Slavnosti so se udeležili uradniki z okrajnim glavarjem g. Jos. Oreškom, zastopniki občin in krajin šolskih svetov in učiteljsvo s šolsko mladino.

— Tri osebe utonile. Iz Litije se nam poroča, da so na brodu pri Lazah padle tri osebe, ker se je čoln prevrnil v Savo in utonile. Kdo so bili ponesrečenci in druge podrobnosti, še niso znane.

— Truplo novorojenca so 4. t. m. našli v potoku Kotrež pri Zagorju. Uvedla se je že sodnijska preiskava, da se najde nezakonska mati.

— Celjsko pevsko društvo priredi v nedeljo, dne 13. t. m. v dvorani „Narodnega doma“ v Celju dramatično predstavo. Uprižori se vesele igrata „Valvarorjev trg št. 15“.

— Pomotna obsodba pred porotniki. O tej stvari, o kateri se sedaj jako mnogo govori po Ljubljani, smo prejeli od zagovornika g. dr. Trillerja naslednje poročilo. V ljubljansko porotno dvorano se je vtihtotala v ponedeljek usodna pravna pomota, katere žrtve bi bil skoro postal obtoženi 30letni oženjeni Kecej iz Trzina. Tožen je bil hudodelstva uboja, storjenega s tem, da je dne 6. novembra t. l. 50 let starega Bernarda Lukana, ko je leta prišel na večer razgrajst pred njegovo hišo ter je s kolom pretil najprej obtoženčevi ženi, ki ga je prišla mirit, potem obtoženca samega udaril po glavi, s tako silo loputnil z železnimi burkljazi po čelu, da se je Lukan takoj nezavesten zgrudil ter potem čez dva dni umrl. — Porotniki so glavno vprašanje, merete na hudodelstvo uboja, z 10 proti 2 glasoma potrdili, na dodatno vprašanje, jeli toženec ni le iz strahu prestopil meje dopustnega silobrana, pa so odgovorili s 6 da in 6 ne. Ker je sodni dvor smatrala odgovor pomotoma za zanikanje dodatnega vprašanja, dočim je bilo v resnici smatrali vprašanje potrjenim in vsled tega uboj zanikan, je proglasilo sodišče Franceta Keceja krivim hudodelstva uboja ter ga je obsodilo na tri leta težke in poostrene ječe. O tej usodni zmoti uverilo se je sodišče stovpav po proglasitvi obsodbe. Vseled tega obtoženca ni preostalo drugega, kakor da je takoj po svojem zagovorniku dr. Trillerju priglasi ničnostno pritožbo. Brezdvomno bo kasarijsko sodišče tudi pomotno in vseled tega nično obsodbo razveljavilo ter ukazalo, da se ima soditi Keceja le še zaradi pregreška zoper telesno varnost po § 335. kaz.

sak. Kakor čujemo, se bo krivično obojenega Keceja izpustilo do rešitve njegove ničnostne pritožbe na svobodo.

— Izpred porotnega sodišča. Druga obravnava v ponedeljek se je vršila tajno zoper Ivana Pavška iz Zvarcelj pri Litiji zaradi hudodelstva posilstva. Zagovarja g. dr. Fran Novak. Predmet kaznjivega dejanja je bilo Alojzije T. 37-letno devištvo, katero ji je glasom obtožbe siloma oropal sicer zal 22-letni mladenec Ivac Pavšek. Pavšek pravi, da se na kritično popoldne prav nič ne spominja, ker je bil takrat vseled pijače že ometen; sicer pa da se mu ne zdi mogoče, da bi se on polotil te ženske, ker ima že svoje dekle, dočim trdi Lojza T., ki je po izreku prišlo malo »avšasta«, s čimer se strinja tudi mnenje izvedencev, — da je storilec obtoženec, da ga dobro pozna, le da je bil takrat navzdol počesan in da je imel vođjo brado. Njeni trditvi, da je storilec rabil silo, pa deloma nasprotuje ves položaj in dogodek v celoti. Pozno v noči, po dolgem zaslišavanju prič in izvedencev so porotniki, zaslišavši državnega pravdnika in zagovornika, od stavljenj jim dveh vprašanj, kar prvo glavno zamikali z 8 proti 4 glasovi, naker je sodni dvor izrekel oprostilo sodbu, zasebni udeleženci pa z njenimi odškodninskimi zahtevki za izgubljen devištvo, za katero zahteva 600 K, zavrnili na pravno pot.

— Obrtni nadzornik se pogreša. Dne 12. novembra t. l. so našli na Dunaju v kupeju II. razreda brzovlaka iz Trsta na Dunaj črno zimsko suknjo, legitimacijo, črn klobuk in platnen kovček. Te reči so last c. kr. obrtnega nadzornika Alfreda Tylla iz Černovic. Isti se je v zadnjem času zdravil v Opatiji. Ker že tri tedne ni onjem nobenih vesti, se domneva, da se mu je pripetila kaka nesreča ali pa, da je izvršil samomor. Thyll je star 42 let, suh in ima rujave lase in b. ke.

— Za gostilničarje. Mestni magistrat je izposloval pri deželni vladi, da se smejo izdajati kumulativna dovolila za prekradenje policijske ure in za prirejanje plesnih veselice, tako, da sedaj lahko gostilničarji na podlagi pisemne prošnje, kolekovane s kolekom za 2 K, dobe taka dovolila za več sobot ali nedelj skupaj, v gotovem času, seveda proti plačilu postavno določene pristojbine.

— Okradena hlapca. Dne 7. t. m. zvečer med 6 in 8 uro priplazil se je tat v Petričevo skladišče na Marije Terezije cesti št. 16 in je ukradel hlapcu Alojziju Muhiču novo sukneno rujavkasto obleko, hlapcu Francu Vidgaju pa novo zelenkasto obleko in gospodarju Francu Petriču pa črn, že ponošen havelok. Tatvine sumljiv je neki delavec.

— Na vino ga je povabil. V soboto zvečer je srečal hlapec Jernej Cajhen na Dunajski cesti nekega jemca na videz znanega človeka, kateri ga je povabil, da sta šla v gostilno pit. Cajhen je imel seboj dva ducata obrisač, dva ducata servijet in kos platna, kar bi bil moral nesti neki stranki. Pila sta v veži, kjer je Cajhen položil blago na stol. Ko se je pa nekoliko trenutkov od stranih je pobral njegov navidezni znanec blago in jo je z njim popihal.

— Z lestve padel. Anton Kastelic, 32 let star, stanujoč na Dolenski cesti št. 2, je hotel v soboto ponoči iti spat na hlev na Sv. Petra cesti. Ker je bil močno vinjen, je padel z lestve in se precej pobil. Peljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico, kjer ga pa niso sprejeli, ker je bil preveč pijan.

— Žepna tatvina. Delavcu Gregorju Potokarju, stanujočemu v Hrenovih ulicah št. 7, je bila včeraj v stolni cerkvi med mašo ukradena iz žepa srebrna ura s srebrno verižico, na kateri je visel križavec iz leta 1764.

— Poseben vlak z „Amerikanci“. Včeraj zjutraj se je pripeljal v Ljubljano poseben vlak z 237 „Amerikanci“, ki se vračajo v svoje kraje.

— V Hruščo na Gorenjskem se je odpeljalo včeraj zvečer 70 Makedoncev.

— Prisiljenec pobegnil. Dne 6. t. m. dopoludne je pobegnil iz prisilne delavnice prisiljenec Jožef Muttenthaler.

— Koncert društvene godbe se vrši v četrtek dne 10. t. m. v Hafnerjevi pivarni. Vstopnina prosta začetej po pol 8. uri.

— V Ameriko se je odpeljalo 7. t. m. ponoči z južnega kolodvora 26 oseb, dne 8. t. m. pa 70 oseb.

— Izgubljene reči. Marija Klepec, delavka v tobačni tovarni, stanujoča v Hrenovih ulicah št. 13, je izgubila včeraj na poti od frančiškanske cerkve, po Špitalskih ulicah, Mestnem in Starom trgu ter Žabjeku do doma srebrno žensko uro in double-zlato verižico z obeski.

— Dežnik se je zamenjal v ponedeljek pri vinski poskušnji. Zamenjalec se pozivlje, da dežnik do jutri odda v kavarni „Evropa“.

— Delovanje mestne posredovalnice za delo in službe. Mestni trg št. 27. Telefon št. 99. Od 27. novembra do 3. decembra je dela iskalo 13 moških in 28 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 4 moškim in 26 ženskim delavcem, v 26 slučajih je bilo delo sprejeto. Od 1. januarja do 3. decembra je došlo 2731 prošnja za delo in 2600 deloponudb. V 1620 slučajih je bilo delo sprejeto. Delo dobe takoj moški: 1 vrtnar 5 konjskih hlapcev, 1 vajenec za klavirsko obrt; ženske: 1 kolektantinja, 4 natakarike, 3 gostilniške deklice, 2 kuharice, 1 orožniška kuharica, 5 deklic k otrokom, 2 šivilji. Službe iščejo moški: 1 skladiščnik, 1 mizar, več trgovskih in pisarniških slug, 2 graščinski slugi, 2 kočijaži; ženske: 1 blagajničarka, več računajočih natakarike, 1 hotelska likarica, več deklic za vsako delo. Oddati je takoj več mesečnih sob. za februar stano vanja z 2 sobama. V najem se iščejo stanovanja z 2 in 3 sobami. Pismenim vprašanjem je priložiti znakmo za odgovor.

— Hrvatske vesti. Polpava v Metkoviću. Neretva je v Metkoviću prestopila bregove in sega ponekod že do oken, da so hiše v nevarnosti, da se porušijo. Vstavljen je tudi železniški in parobrodni promet. — Akademija znanosti v Zagrebu bo imela letošnje svečanostno sejo dne 12. t. m. — Zagrebški trgovci bodo 10. t. m. zborovali v zadevi nedeljskega počitka. — Iz Opatije je izginil obrtni nadzornik Thyll. Rekel je, da se polje v Budapešto, od takrat je pa izginil vsak sled za njim. Sedaj so pa dobili na Dunaju v nekem kupeju njegovo zimsko suknjo, klobuk, kovček in vse njegove papirje. Mož je najbrž skočil z vlaka, ali pa je med potom zblaznel in ga imajo kje zaprtega. — V Pečinah (pri Reki) je v soboto nastal ogenj, ko so ga pa kmalu pogasili. Zgorela je le streha. Poslopje je bilo zavarovano za 44.000 K. — Nov parnik. V Lošinju malem so spustili v morje nov parnik ogrsko-hrvaškega parobrodne družstva „Skadar“. Vozil bo med Reko in Albanijo. — Zastupiti se je hotel na Reki šivilja Veronika J. Pila je lugovo esenco in je malo upanja, da okreva. — Mrtvo iz vodnjaka so potegnili v Petrovaradinu 75 letno vdovo Gergec. Ogljed le dognal, da jo je nekdo zadavil in vrge v vodnjak. Preiskava se vrši. — Ustanovo za pomorsko šolo v Bakru v znesku letnih 600 K je ustanovila zagrebška trgovska zbornica. — Mlini na Hrvaškem. Na vsem Hrvaškem in v Slavoniji je 2230 raznih mlinov in sicer v področju Hrvaške 1533, v Slavoniji pa 697. Paromlinov je 106. — Dušan Lopasič, urednik in hrvaški književnik v Karlovcu o katerem so poročali nekateri zagrebški listi, da je umrl, je živ in zdrav. Nekdo si je le izmislil hudobno šalo.

*** Najnovejše novice.** — Nesreča na morju. Na potu v Rotterdam se je potopil parnik „Alwine“ z vsem moštvo. — Grozen prizor v cirkusu. V Desavi je med predstavo lev napadel kritiko Fischer ter ji zdrobil glavo. — Strašen samomor. V Raudnicu na Češkem se je graščak Smetana v svoji vili obesil nad gorečo grmado. Našli so popolnoma ogorelo truplo. — Bogat dedič. Pred dvema letoma je izginil iz Budimpešte baron Jurij Aczel. Med tem časom mu je umrl oče, ki mu je zapustil več milijonov. Po dolgem poizvedovanju so sedaj našli njegovega sina kot edinega dediča v neki bolnici v Transvanju težko bolnega. — Poneverjanje. V Beogradskega Zadruga je poneveril ravnatelj Milan Babić 55.000 frankov. — Podpolkovnik-avditor Hekajlo, ki je svoječasno poneveril večjo svoto ter pobegnil, se je na Raki sam javil ter so ga pripeljali v eskorti na Dunaj. — Velike povodnji imajo v Italiji. V Terabli se je podrla hiša ter podsula dva otroka. Okoli Prato je svet na 30 km v obsegu pod vodo. Nad 10.000 kmetov je popolnoma obdanih od vode.

*** Obravnava proti Sv. Vavilavski posojilnici.** V petek in soboto se je nadaljevalo z zasliševanjem prič. V ponedeljek so se pričelne izjave onih svedokov, ki niso navzoči pri obravnavi. Nato so se zaslišali še razni izvedenci in strokovnjaki. Vse priče so izpovedale kolikor toliko obteževalno za obtoženca, zlasti pa za patra Drozda. Vendar pa obravnava ni podala onih senzacijonelnih razkritij, katera so

se sprva pričakovala, ker so vsi svedoki samo podkrepili izjavljanja obtožnice. Dasi pater Drozd vedno s potosom naglašja, da je popolnoma nedolžen, vendar je razprava dognala, da je bil pravi zli duh „založne“ pater Drozd, ki je povzročil, da je posojilnica prišla na kant. Zanimiva je bila izpoved kanonika Kyselke, ki je prvi zahteval, da se izvrši v zavodu revizija, Kyselka je izjavil, da se je pater Drozd njegovi zahtevi po reviziji odločno protivil; šele ko je zatrdil, da bo revizijo upeljal tudi proti pooblastilu, se je Drozd udal. Takoj pri prvem pregledu blagajniških knjig v posojilniški zastavljalnici se je izkazal primanjkljaj 370.000 kron. Glede na to je Kyselka takoj odložil svoje odborniško mesto. Iz tega je pač razvidno, da je Drozd dobro vedel, v kakem položaju je posojilnica. Dokazovanje po izvedencih in strokovnjakih je proračunjeno za dva dni; jutri se bodo najbrže pričeli plaidoyerji, ki bodo tudi trajali najmanj dva dni, da se bo de šele v soboto izrekla sodba. Strokovnjaki so izjavili, da je „založna“ že l. 1877. imela 205.740 kron primanjkljaja. Ta primanjkljaj je nastal, ker so se obresti napačno računale, ker je posojilnica pri nakupu raznih posestev mnogo izgubila in ker se pasiva sploh niso sprejela v bilanco. L. 1881. je bila posojilnica pasivna že za 1.070.428 kron. Ta primanjkljaj se je pokrtil na ta način, da so se računi falsificirali in se je izkazal čisti dobiček, dasi je samo v tem letu bilo izgube 220.928 kron. Ta primanjkljaj je vedno naraščal, da je znašal l. 1899. že 6.107.714 kron, oktobra lanskega leta pa 7.912.939 kron. Izvedenci zatrjujejo odločno, da bi predsednik Drozd moral priti na sled tem falsifikacijam in sleparijam, ako bi vršil svojo dolžnost, čemur pa je pater Drozd ves razburjen ugovarjal, da je kot predsednik „založne“ imel le dolžnost ta zavod reprezentirati na zunaj, ne pa nadzorovati postopanja uradnikov.

Telefonska in brzjavna poročila.

Poljane pri Škofjiloki 9 decembra. Promet na Kroparski in na Savodniški cesti na Cerkno je popolnoma ustavljen.

Cadež, župan. Dunaj 9 decembra. Posl. dr. Ferjančič je danes interveniral pri sekcijem šefu grofa Pacetu in pri sekcijem šefu Rosi zastran državne podpore po povodnih prizadetemu prebivalstvu v ljubljanski okolici in sploh na Kranjskem.

Dunaj 9 decembra. V današnji seji poslanske zbornice je ministrski predsednik Körber do pol 2. odgovarjal na razne interpellacije. Potem je železniški minister Wittek odgovoril na neke interpellacije. Po prečitjanju došlih vlog je prišlo na vrsto utemeljevanje nujnega predloga zastran premembe ustave. Nujni predlog zastran premembe pravilnika ni prišel na razpravo, ker socialni demokratje svojih nujnih predlogov niso hoteli zapostaviti.

Dunaj 9. dec. V ponedeljek bo cesar sprejel v avdienci novo predsedstvo ogrske zbornice.

Dunaj 9. decembra. Tukaj prične v kratkem izhajati nov politični list „Schwarz-gelb“.

Budimpešta 9. decembra. Frakcija Szederkeny nadaljuje s tehniško obstrukcijo.

Peterburg 9. dec. Finančni minister Pleske se je moral podvreči nevarni operaciji, ki se je pa srečno završila. Minister bo nastopil dopust, s katerega se pa ne vrne več na svoje mesto.

Carigrad 9. decembra. Zaporednik orožništva v Makedoniji postane neki italijanski general.

Pariz 9 decembra. Včeraj je v Lyonu 300 socialistov uprizorilo velikanske demonstracije proti nekim katoliškim slovesnostim. Iz demonstracij so postali izgredi. Delavci so pri raznih cerkvah razbili okna. Vojaštvo je moralo rabiti orožje. Eden delavec je bil ubit, več pa ranjenih.

London 9 decembra. Vrhovni poveljnik angleške armade, lord Roberts, je kralju predložil svojo demisijo. Kot vzrok se navaja, da so med vlado in Robertsom nastala huda nasprotstva.

Forman (kloro vani metylol eter mentola), na kliničnih preiskavanjih, ki so ga zdravniki že pogosto označili kot naravno sredstvo proti nahodu. Za lahek nahod zadostuje Formanova bala - pušica 40 vin.) za hujši nahod pa naj se po zdravnikovem nasvetu - rabijo „Formanove pastile 75 vin.) za duhanje s pomočjo inhalacijske steklenice. Učinek je čudovit, splošna nahoda doma neizotiv. Forman se dobiva v vsaki lekarni. 4

„Le Griffon“

najboljši cigaretni papir.

40 Dobiva se povsod. 705

Darila.

Upravištvu našega lista so posla:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gosp. Kriša, Unec, 6 K, darovali gg.: M. Domicelj 2 K, Aug. Bele, P. Repič, Ant. Meliva in Cakada po 1 K. — Vesela družba na „ofceti“ g. Vozelja in gospe Olge v Trebnjem 7 K pod geslom: „Nič ne jamraj“. — Vesela družba v „Narodni kavarni“, tu, po g. P. v prvih urah praznika Marije brezmadežnega spočetja 4 K 58 vin. — Skupaj 17 K 58 vin. — Živeli!

Za ubožne Macedonce: Gospod Josip Murnik, trgovec v Ljubljani, 20 K kot kupnino za malo snico, darujeta prodajalec g. Fran Umersa ml. iz Kranja in kupec g. Matija Dolničar, posestnik in gostilničar v Smartnem ob Savi. — Srčna hvala! — Sveto smo izročili gospe dr. Jenkovi, Jurčičev trg.

Za pognelce v Srednjivasi v Boklnju: Gosp. Vaso Petričič, trgovec v Ljubljani, 20 K. — Srčna hvala! — Svoto smo poslali županstvu v Srednjivasi.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 9. decembra 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Biago
100% majava renta	100.55	100.75
100% srebrna renta	100.40	100.60
100% avstr. krona renta	100.55	100.75
100% „zlata“	120.70	120.90
100% ogrska krona	98.95	99.15
100% „zlata“	118.70	118.90
100% posojilo dežele Kranjske	100.00	100.00
100% posojilo mesta Spjete	100.00	100.00
100% „Zadra“	100.00	100.00
100% bos. herc. žel. pos. 1893	100.65	101.65
100% češka dež. banka k. o.	100.00	100.15
100% „Z. o.“	99.90	100.60
100% zast. pis. gal. d. hip. b.	101.35	102.35
100% pešt. kom. k. o. z.		
100% pr.	106.20	107.20
100% zast. pis. Inneret. hr.	101.00	102.00
100% „ogr. centr.“		
100% deželne hranilnice	100.25	101.25
100% zast. pis. ogr. hip. b.	100.20	101.20
100% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100.00	101.00
100% „češke ind. banke“	100.25	101.25
100% prior. Trst-Porečok. žel.	98.50	
100% dolenskih železnice	99.50	100.30
100% „juž. žel. knp.“	307.75	309.75
100% av. pos. za žel. p. o. greške	100.65	101.65

Srečke od leta 1854	168	171
1855	185.25	187.25
1856	263	264
1857	164.75	166.75
zemlj. kred. i. smislaje	293	297.50
II.	289	293
grske hip. banke	267	271
srečke a. tre. 100	92	95
100% av. pos.	141.25	142.25
100% av. pos.	19.30	20.30
100% av. pos.	477	481
100% av. pos.	82	87
100% av. pos.	80	83
100% av. pos.	71	75.50
100% av. pos.	53.50	54.50
100% av. pos.	26.85	27.85
100% av. pos.	66	69
100% av. pos.	79	82
100% av. pos.	500	514

Debitice		
Južne železnice	87.75	88.75
Državne železnice	87.75	88.75
Avstro-ogr. banke del.	1613	1623
Avstr. kreditne banke	688.25	689.25
Ogrske	77.25	77.25
Živnostenske	262	263.50
Premogovop v Mostu (Brax)	680	688
Alpinski montan	510	
Praške želez. ind. dr.	1880	1890
Rima-Murányi	490.50	491.50
Trboveljske prem. družbe	39.2	39.5
Avstr. orožne tovr. družbe	398	402
Češke sladkorne družbe	155	156

Vatase		
U. kr. cekin	11.35	11.39
20 franki	19.07	19.09
80 marke	23.45	23.53
Sovereigns	23.94	24.04
Marke	117.10	117.30
Švabski bankovci	95.25	95.50
„tubliji“	2.52	2.53
Dolarji	4.84	5

Žitne cene v Budimpešti.

dne 9. decembra 1903.

Termin		
Pšenica za april	za 50 kg K	7.70
RZ	50	6.60
Koruza „maj 1904“	50	6.15
Oves „maj“	50	5.40

Neupremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrvi	Nebo
7.	9. sv.	729.9	24	sl. sever	oblačno
8.	7. sj.	729.5	19	brevetir	megla
.	2. pop.	728.8	24	sl. savzh.	oblačno
.	9. sv.	730.2	17	brevetir.	oblačno
9.	7. sj.	731.1	14	sl. zahod	oblačno
.	2. pop.	732.0	4.1	sl. savzh	del. jasno

Srednja temperatura ponedeljka in torka 28° in 20° — normale: —0.6° in —0.7° — Mokrina v 24 urah: 91 mm in 00 mm.

Stenografinja

popolnoma večša slovenske in nemške stenografije, ki je že delovala čez 2 leti v odvetniški pisarni in ima dobra spričevala, išče službe. Gre tudi na deželo. — Naslov pod Stenografinja na upravištvu „Slov. Nar.“ (3187—2)

Trgovski pomočnik

se pod jako ugodnimi pogoji sprejme. (3201—2) Kje? pove upravištvu „Sl. Nar.“

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg

Tekoči teden:

Prvo potovanje po

Finski.

Slikovita dežela tisočih jezer.

Krepkega, pridnega

učenca

za večjo trgovino z mešanim blagom sprejme pod ugodnimi pogoji tvrdka Lavš & Renko, Tržič, Kranjsko.

Izvrstna fina (11—281)

vina v buteljah

se dobé v trgovini

Edmund Kavčič

Ljubljana, Prešernove ulice.

Vsaka gospodinja

si želi za

Kuhalnik na

špiritov plin

„OECONOM“

Je nepogrešljiv za vsako

gospodinjstvo, 745-26

popolnoma nenavaren. Brez stenja! Se dá regulirati! Stedljiva poraba! Trdno zlit kovinski deli. Izvedba za en plamen in za dva plamena, in sicer brončan, niklast ali emajliran. Ceniki o kuhalniku in likalniku brezplačno in franko. Pristen samo pri

Johannes Heuer

Dunaj, IV., Mühlgasse 3.

Takoj se išče spreten in za-

potovalec

ki je že s vspehom obiskoval gostilničarje in trgovce po Kranjskem. — Reflektira se le na spretno mod.

Ponudbe z navedbo plače in circulum vitae naj se naslavljaajo na Braća Wortmann, žganjekuha in tovarna likerjev Reka-Sušak.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Invod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA ČEZ TRBIŽ. Ob 12. uri 21 m ponoči osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonbi vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (direktni vozovi I. in II. razreda Trst-Monakovo). — PROGA V NOVOMESTO IN V KOČEVJE. Osonbi vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 25 m jutraj osonbi vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak direktni vozovi I. in II. razreda Monakovo-Trst. — Ob 7. uri 12 m jutraj osonbi vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonbi vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko Prago direktni vozovi I. in II. razr., Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Šmohora, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta v Solnograd. PROGA IZ NOVEGAMESTA IN KOČEVJA. Osonbi vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Čas pri- in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. (1719)

Št. 39480.

Razglas.

Vsem hišnim posestnikom in njihovim namestnikom v mestnem področju ljubljanskem.

Radi nevarnosti razstrelitve, ki je združena z uporabo kalcijevega karbida in tekočega acetilena, izdala so c. kr. notranje, trgovinsko in železniško ministrstvo dne 14. novembra 1901, pod št. 184 drž. zak. posebno naredbo, ki obsega v tem pogledu potrebne stroge predpise.

Glasom teh določil se mora nameravano uvedbo acetilenove luči, sistem aparata in kraj, kjer se bo postavil naznaniti politični gosposki I. inštanca (v Ljubljani mestnemu magistratu) ter predložiti tudi podroben popis vse naprave. Izvrševati ali bistveno preurejati pa sme take naprave le za to stroko po predpisu izobraženi in koncesijonovani obrtnik (inštalater za osvetljavne naprave).

Ker se doslej nobeno tako delo ni tuuradno naznanilo in je tudi domnevati, da aparati, ki že obstoje, niso izvršeni na pravilen način ter ne od upravičenih strokovnjakov, naroča se vsem hišnim posestnikom in njihovim namestnikom, v kojih hišah se kaka acetilenska osvetljavna naprava nahaja, da naznanijo to okoliščino in, če možno, tudi ime tistega, ki jo je napravil, mestnemu magistratu najdalje do 1. januarja 1904.

Hišni posestniki (namestniki), v kojih hišah se kaka taka naprava nahaja, kojim bi se pa dokazalo, da temu nalogu v imenovanem času niso vnetregli, zapadejo v smislu ministrske naredbe z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198, globi od 2—200 K, ozir. zaporu od 6 ur do 14 dni. Poleg tega bi takega hišnega posestnika, ozir. njegovega namestnika v slučaju, če nastane eksplozija in se pri tem kaka oseba telesno težko poškoduje ali celo ob življenje pride, zamogla doleteti zoporna kazen od 1 meseca do 1 leta v smislu §§ 335 in 336 splošnega kaz. zakonika in sicer zato, ker je s svojo brezbriznostjo napram nalogu preprečil pravočasno intervencijo.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 1. decembra 1903.

Župan: Iv. Hribar, l. r.

!!Potniki v Ameriko!!

CUNARD LINE

prevažata potnike naravnost

iz Trsta v Novi-York

z brzim parnikom „AURANIA“ z 1200 mesti III. razreda in s 300 salon-mesti II. razreda s kabinami in z brzim parnikom „CARPATHIA“ z 2000 mesti III. razreda in s 400 salon-mesti II. razreda s kabinami.

Cena potne karte za vožnjo, za hrano z vinom in vso postrežbo iz Trsta v Novi-York

III. razred za osebo 180 kro.

Odhod iz Trsta:

„CARPATHIA“ 15. decembra 1903. „CARPATHIA“ 2. februarja 1904. „AURANIA“ 29. decembra 1903. „AURANIA“ 16. februarja 1904.

Natančnejša razjasnenja, vozne bilete, cena, prevoze v druge postranske luke in železniške postaje iz Novega-Yorka v notranja mesta Zedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbuje

Avstrijski domači glavni zastop Schröder & Co., Trst

Via Carlo Ghega št. 8, I. nadst.

Naslov za brzojave: SCHRODERCO — TRST.

Potniki naj se zgledajo pravočasno in precej pisмено ali brzojavno za vozne bilete!

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

(26—142)

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah šte. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ki nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premoženje prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.